

NEPRĀTĪGAIS PRAVIETIS

SABATA PĒCPUSDIENAI

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

4. Moz. 22 – 24; 5. Moz. 1:30; 20:4; Mat. 15:14; 1. Kor. 2:14; 2. Pēt. 2:14-16; Atkl. 3:17.

ATMIŅAS PANTS:

“Jo visa ļaunuma sakne ir mantas kārība; dažs labs, tiekdamies pēc tās, ir nomaldījies no ticības un pats sev nodarījis daudz sāpju.” (1. Tim. 6:10)

Bileāma stāsts ir labi zināms un bieži ir materiāls jokiem, piemēram: “Ja jau Dievs varēja runāt caur Bileāma ēzeli, Viņš varēs runāt arī caur to un to.”

Vienā ziņā šajā stāstā nav nekā smieklīga. Lai arī to var interpretēt atbilstoši dažādiem izpratnes līmeņiem, jebkurā gadījumā Bileāma satikšanās ar Kungu ir vēl viens piemērs tam, kā grēks, kas Dieva spēkā netiek uzvarēts, var uzvest mūs uz nāves takām.

Bileāms Jaunajā Derībā pieminēts trīs reizes (2. Pēt. 2:15,16; Jūdas 11; Atkl. 2:14), un neviena no tām nav īpaši glaimojoša. Tieši pretēji, viņš ir grēka prototips, grēka simbols.

Pēteris runā par Bileāma “neprātīgumu” (angļu tulk.). Tomēr tas nebija garīgi slima cilvēka vājprātīgums, bet gan mantkāribas apmāta persona, kas bija naudas dēļ gatava darīt visu, ko Balaks teiks, lai vai cik nepareizi tas būtu.

Ja neprātīgs varēja kļūt pravietis Bileāms, cik gan daudz trakāki varam kļūt mēs, tādēļ ņemsim vērā viņa bēdīgo piemēru.

(Lūdzu, iepazīstieties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles skolas nodarbībai 5. decembrī.)

TRAMĪGAIS UN MALDINĀTAIS KĒNIŅŠ

Mēģini iztēloties sevi Moāba ķēniņa Balaka vietā. Lūk, tepat blakus apmetusies šī milzīgā orda, kas atnākusi no lielās Ēģiptes un nodzīvojusi tuksnesī četras desmitgades, acīmredzot pateicoties brīnumiem (kā gan citādi?!). Israēlieši apmetās “Moāba lidzenumā” (4. Moz. 22:1), kas nemaz nebija tālu no Balaka valsts.

Lai arī Israēls nebija izteicis draudus moābiešiem un arī negrasījās uzbrukt, Balaks saprotamu iemeslu dēļ nervozēja. Galu galā, svaigā atmiņā bija israēliešu tikko nodarītais Basanas ķēniņam Ogam un amoriešu ķēniņam Sihonom, kurš pats nesen bija sakāvis moābiešus (skat. 4. Moz. 21:26). Nemaz nerunājot par Israēla uzvaru pār kānaāniešiem (1. – 3. p.). Tādēļ nav brīnums, ka ķēniņš Balaks bija satraucies.

Izlasi 4. Moz. 22:1-6. Kas israēliešiem piemita tik īpašs un lika šim ķēniņam baidīties vēl vairāk? _____

Ja Israēls izteiktu draudus Balakam, no kā viņam tiešām būtu bijis jābaidās? Skat. 1. Moz. 48:21; 2. Moz. 15:1; 5. Moz. 1:30; 20:4. _____

Paradoksāli, ka Balaks, lai uzvarētu, viņaprāt, nepārspējamu ienaidnieku, uzmeklēja Dieva pravieti no tās pašas tautas, kuru vēlējās nolādēt un sakaut. Vai viņš apzinājās šo paradoksu, mēs nezinām, taču no mūsu skatupunkta Balaka plāni nolemti neveiksmei jau no paša sākuma. Var tik brīnīties arī par to, kādēļ viņš saviem burvjiem nelika vērsties pie moābiešu dieviem, lai tos aizsargā no Israēla. Tā vietā viņš iesaistīja patiesā Dieva pravieti. Iespējams, atbildi uz to atrodam 4. Moz. 22:6 – “Nāc un nolādi man šo tautu, jo tā ir stiprāka nekā es, tad varbūt es varētu tos pieveikt un izdzīt no zemes; jo es zinu, ka tas, ko tu svētī, ir svētīts un, ko tu nolādi, ir nolādēts.”

Vaicā sev, cik liela ir tava centība pilnībā būt atkarīgam no Dieva un cik lielā mērā tu paļaujies uz sevi, savu naudu, darbu, talantiem utt. Kā tu vari iemācīties pacelt acis no šīm lietām un turēties pie Kunga? Kādēļ tas ir tik grūti izdarāms? Skat. 1. Kor. 2:14. _____

BILEĀMS

Kas bija šis Bileāms?

“Bileāms kādreiz bija labs cilvēks un Dieva pravietis, bet tad atkrita un padevās mantkārībai, tomēr vēl arvien sevi sauca par Visaugstākā kalpu. Viņš nebija neziņš par Dieva darbu Israēla labā, un, kad sūtņi nāca ar savu vēsti, viņš labi saprata, ka tam ir pienākums Balaka piedāvāto atalgojumu noraidīt un sūtņus atlaist. Bet viņš uzdrošinājās tīksmināties ar kārdinājumu.” (E.Vaita, “Sentēvi un pravieši”, 439)

Izlasi 4. Moz. 22:7-21. Sākumā šķiet, ka Bileāms stingri stāv par savu Kungu. Taču, ja iedziļināmies šajā stāstā, kādas norādes liecina, ka viņš spēlējās ar uzbrūkošajām kārdināšanām? _____

Bileāms lika sūtņiem palikt pie viņa pa nakti, paziņojot, ka nevar dot skaidru atbildi, kamēr nebūs uzprasījis padomu Kungam. Bileāmam vajadzēja apjaust, ka viņa lāsti būtu nespēcīgi pret Israēlu, jo viņš – vismaz agrāk – pazina Kungu. Viņam nebija ko jautāt Kungam; iespējams, viņš cerēja saņemt citu atbildi. Katrā ziņā, liekot sūtņiem uzkavēties tā vietā, lai tos atlaistu nekavējoties, viņš atvēra durvis kārdināšanām. Galu galā, pie sūtņiem stāvēja “zilnieku alga” (7. p.).

Ievērosim, kas notika pēc otrā lūguma, kad Balaks solīja vēl lielāku atlīdzību. Dievs Bileāmam nakti teica tā: “Ja tie vīri ir nākuši tevi aicināt, tad celies un ej ar viņiem.” (20. p.) Taču agri no rīta – pirms moābiešu vadoņi paspēja ko teikt un aicināt – Bileāms apsegloja savu ēzelienu un kopā ar Moāba sūtņiem devās ceļā. Citiem vārdiem, par spīti visiem viņa apgalvojumiem, ka ir uzticīgs Kungam un absolūti nenopērkams, viņš par visām varītēm vēlējās iegūt visas piedāvātās bagātības.

Izlasi 2. Pēt. 2:14-16. Kā Pēteris vērtēja Bileāma rīcību? Kāds brīdinājums tas ir mums par iekārošanu un kārdināšanām? Kādēļ ir tik viegli racionāli izskaidrot sava grēka iemeslu pat tiktāl, ka tas vairs nešķiet grēcīgs? _____

NEDABISKA SADURSME

Apņēmies savā sirdī iegūt visas ķēniņa veltes, Bileāms ar Moāba vīriem devās ceļā. Par spīti visiem Bileāma mutiskajiem uzticības apliecinājumiem, kuriem viņš pats varbūt pat ticēja, Kungs zināja, kas notika šī vīra sirdī un attiecīgi rīkojās.

Izlasi 4. Moz. 22:22-34 un mēģini rast atbildes uz šādiem jautājumiem:

1) *Kāda simboliska nozīme varētu būt faktam, ka dumjš dzīvnieks spēja ieraudzīt Kunga eņģeli, bet ne Bileāms, kurš sevi sauca par Dieva pravieti? Skat. Cef. 1:17; Mat. 15:14; Atkl. 3:17.* _____

2) *Pārdomā, kāda bija Bileāma pirmā reakcija uz ēzeli, kad tas sāka runāt! Ko Bileāma nesaprātīgā atbilde atklāja par viņa sirds patieso dabu un kāri kļūt bagātam? Galu galā, ko cilvēki parasti darītu, ja ar viņiem sāktu sarunāties dzīvnieks?* _____

3) *Kā šis stāsts parāda Dieva žēlastību – pat pret Bileāmu, lai vai cik nepareizs bija viņa ceļš?* _____

Par šo stāstu, kas ir viens no dīvainākajiem Bibelē, gadsimtu gaitā rakstīts daudz; dažādi pētnieki nākuši klajā ar dažādiem skaidrojumiem, taču viens ir skaidrs: Bileāmam bija īpašas attiecības ar Kungu. Galu galā, Kungs joprojām runāja ar viņu personīgā veidā. Un tomēr, par spīti šai tuvībai, Bileāms bija apņēmies darīt pēc sava prāta.

Kādos – pat visslēptākajos – veidos tu, iespējams, cīnies pret Kungu (citiem vārdiem, esi apņēmies darīt to, ko tu gribi, lai gan zini, ka Dievs to nevēlas)? Kā tu vari atbrīvoties no šīs bīstamās attieksmes? _____

“MIRT ŠO TAISNO NĀVĒ”

Pēc šī incidenta ar ēzeli Bileāms nokļuva pie Balaka. Interesanti, ka Balaks aizveda pravieti uz “Baala augstienēm” (4. Moz. 22:41). Acīmredzot Tuvajos Austrumos pagāni savas svētnīcas cēla kalnu galos, lai būtu tuvāk tiem dieviem, kurus vēlējas ietekmēt. Bileāms lika ķēniņam tur uzcelt septiņus altārus un upurēt uz tiem septiņus vēršus un tikpat aunus.

Izlasī, ko Bileāms, atrodoties Dieva kontrolē, teica par Israēla bērniem. Kāda spēcīga vēsts un apsolījums atrodams viņa vārdos? Kādu cerību tas dāvā arī mums? Skat. 4. Moz. 23:5-10; skat. arī 1. Kor. 15. nodaļu.

“Viņš redzēja, kā Visuvarenā roka tos atbalsta, staigājot tumšajā nāves ēnas ielejā. Viņš varēja skatīt, kā tie, vainagoti ar godību, slavu un nemirstību, izies no saviem kapiem un kā atpestītie, tērpti nemirstībā, priecāsies Jaunās Zemes nevīstošajā godībā. Lūkodamies šajā ainā, viņš izsaucās: ‘Kas izskaitīs Jēkaba putekļus, kas izskaitīs Israēla vairuma ceturto daļu?’ Un, redzot, kā uz katra galvas mirdz godības vainags, kā katra seja staro priekā, un lūkojoties nākotnē uz nebeidzamās dzīvības un neizsakāmās svētlaimes ainu, viņš izteica savu svinīgo lūgšanu: ‘Manai dvēselei tiktos mirt šo taisno nāvē, un es vēlos, kaut manas pēdējās dienas būtu tādas kā viņiem!’” (E. Vaita, “Sentēvi un pravieši”, 447)

Ko nozīmē “mirt taisno nāvē” (23:10)? Kāds ir vienīgais veids, lai nomirtu šādā nāvē? Rom. 3:20-24.

Vienā ziņā vārdi, ko Dievs izteica par savu toreizējo tautu, aino evaņģēlija apsolījumu ikvienam Dieva bērnam visos laikmetos – mūžīgās dzīvības apsolījumu, pateicoties Jēzus dāvātajai taisnošanai ticībā. Nevienam no mums nav taisns; nevienam nav pietiekami daudz taisnības, lai izbēgtu no kapa. To spēj vienīgi Jēzus taisnība, kas mums tiek piešķirta ticībā. Šeit, 4. Mozus grāmatā, šajā stāstā par Bileāmu Dievs mums parāda glābšanas apsolījumu Jēzū.

ZVAIGZNE UN SCEPTERIS

Iztēlojies ķēniņa pārsteigumu, kad lāstu vietā Bileāms sāka svētīt Israēlu. Ķēniņš bija nikns, taču nebija vēl nobriedis padoties. Viņš vēl aizveda pravieti uz divām citām kalna virsotnēm, kur tas varēja redzēt Israēla noietni no citas puses, un atkal uzcēla septiņus altārus un upurēja vērsus un aunus. “Kad Bileāms manija, ka Tam Kungam labpatika Israēlu svētīt, tad viņš vairs negāja kā pirmo un otro reizi, lai meklētu pēc zīmēm.” (4. Moz. 24:1) Trešajā reizē Bileāms saprata, ka ir bezjēdzīgi lūgt Dievam atļauju izmantot maģiju pret Israēlu. Skatoties uz Israēlu no trešā skatupunkta, Bileāms – Dieva iespaidā – atkal izteica svētības pār Israēlu (4. Moz. 23:27-30; 4. Moz. 24:1-10). Balaks arī šoreiz palika bez lāsta, par kuru viņš bija gatavs maksāt tik daudz, un apkaunots aizsūtīja pravieti mājās.

Izlasi līdzību, ko Bileāms izteica 4. Moz. 24:15-17. Par ko bija šis pravietojums un kā tas piepildījās? 1. Moz. 49:10; Mat. 2:1,2. _____

“Meklēdami skaidrākas atziņas, [Austrumu gudrie] pievērsās ebreju rakstiem. (...) Pie austrumu gudrajiem piederēja arī Bileāms, kādreizējais Dieva pravietis. Svētā Gara iespaidā viņš jau iepriekš pasludināja Israēla labklājību un uzplaukumu, kā arī Mesijas nākšanu. (...) Bileāma pravietojums vēstīja, ka ‘Zvaigzne ņems sev ceļu no Jēkaba, un no Israēla celsies Scepteris’. Vai šī neparastā zvaigzne būtu sūtīta, lai vēstītu par Apsolīto?” (E.Vaita, “Laikmetu ilgas”, 59, 60)

Bībeles pētnieki izsenis šajos vārdos saskatījuši mesianisku pravietojumu, kas vēsta par Glābēja – Jēzus – nākšanu. Zvaigzne (gaisma) un scepteris (vara) ir trāpīgi Jēzus simboli. Lai arī pravietojuma izteikšanas laikā Kungs izmantoja vietējus simbolus, kurus pēc iespējas precīzāk izprastu pravietojuma tiešie uzklaustītāji, princips, kas stāv aiz šī pravietojuma, – Kristus vara un uzvara – attiecas uz visu pasauli. Jēzus ir pasaules gaisma un tās likumīgais īpašnieks, un, lai arī kādi būtu cilvēku plāni, laiku beigās visa pasaule redzēs Viņu triumfējam. Skat. Jes. 45:23; Rom. 14:11; Fil. 2:10.

Lai arī cik daudz netaisnību ir pasaulē, mums pieder apsolījums, ka Dievs un taisnība svinēs uzvaru. Kā šis apsolījums palīdz tev tikt galā ar visām šodienas netaisnībām? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” lasiet nodaļu “Bileāms” (438–452); grāmatā “Kristus kalna svētruna” nodaļas “Svētības” (17–44) un “Bauslības garīgums” (45–58).

“Kas izturas ļauni pret dzīvniekiem tad, kad viņam ir dota pār tiem vara, ir glēvulis un tirāns. Katra tieksme sagādāt sāpes citiem cilvēkiem vai neapzinīgiem radījumiem ir sātaniska. Domādami, ka nabaga mēmie dzīvnieki to nevar atklāt, daudzi nesaprot, ka viņu nežēlība reiz tomēr kļūs zināma. Ja šo cilvēku acis atvērtos tāpat kā Bileāmam, tie ieraudzītu Dieva eņģeļus, kas augšā Debesu pagalmos pret tiem sniedz liecību. Pieraksti nonāk Debesīs, un pienāks diena, kad tiks izteikts spriedums visiem, kas izturas nežēlīgi pret Dieva radījumiem.” (E.Vaita, “Sentēvi un pravieši”, 443)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kādas citas garīgas atziņas varam smelties Bileāma stāstā? Ko tas māca, piemēram, par Dieva visvarenību, cilvēku brīvo gribu, Dieva tālredzību un cilvēku grēcīgumu?

2. Pārdomā vēl šo frāzi par iešanu “taisno nāvē”. Ja tev būtu jāmirst šodien, vai tā būtu “taisno nāvē”? Pamato savu atbildi!

3. Naudai ir ārkārtīgi samaitājoša ietekme uz visām dzīves sfērām, ieskaitot mūsu garīgo dzīvi. Kā mēs, kristieši, varam pasargāt sevi, savu ticību un draudzi no naudas potenciāli samaitājošās ietekmes?

4. Izlasi Jūdas 11 un Atkl. 2:14, kas līdztekus attiecīgajiem pantiem 2. Pētera vēstulē ir vienīgā atsauce uz Bileāmu Jaunajā Derībā. Ko varam mācīties no šiem Bībeles tekstiem, lai labāk izprastu Bileāma nomaldīšanos?

KOPSAVILKUMS:

Stāsts par to, kā Bileāms centās nolādēt Israēlu par bagātīgu atalgojumu un godu, izgaismoja viņa neapvaldīto mantkārību un alkātību. Desmitais bauslis mūs brīdina no šīs grēcīgās iezīmes. Neviena no mums nav imūns pret to, tāpat arī ne pret kādu citu grēku, kas mūs iznīcinās, ja vien netiks uzvarēts. Tāpēc ļoti svarīgi mācīties no Bileāma kļūdām.